

Asia: VN/20317/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi koulutuskorvauksen lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi. VN/20317/2025

Kymenlaakson hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto po. hallituksen esitykseen ja viittaamme tässä lausunnossa Kunta- ja hyvinvointialueyöntekijöiden KT:n näkemykseen. Osaamisen varmistaminen ja ylläpitäminen velvoittavat lakisääteisesti sekä työnantajaa että jokaista työntekijää. Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994) ja laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015) velvoittavat ammattihenkilöitä ylläpitämään ja kehittämään ammattitaitoaan. Pelastuslaki 379/2011, 52 § – Henkilöstön kelpoisuus ja koulutus määrittää osaamistason pelastustoimen henkilöstölle. Sosiaali- ja terveysministeriön täydennyskoulutusasetus (57/2024) edellyttää, että täydennyskoulutus on suunnitelmallista ja tukee ammatillista kehittymistä sekä asiakas- ja potilasturvallisuutta. Työturvallisuuslaki (732/2002) asettaa työnantajalle velvollisuuden varmistaa henkilöstön riittävä osaaminen ja perehdyttäminen työtehtäviinsä. Työnantajan tulee seurata täydennyskoulutuksen toteutumista, määrää ja kustannuksia. Laki taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä (1136/2013) tarkoituksena on edistää työntekijöiden ammatillisen osaamisen kehittämistä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastusalan henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista ylläpitävällä ja kehittäväällä täydennyskoulutuksella edistetään sekä henkilöstön jatkuvaa ammatillista kehittymistä ja työhyvinvointia että turvataan asiakas- ja potilasturvalliset, vaikuttavat, väestön terveyttä ja hyvinvointia edistävät palvelut. Käytännön ja klinisen työn osaamisen lisäksi myös talous- ja johtamisosaamisen, terapiatakuun ja digiasioinnin sekä järjestelmä uudistusten ja yhdenmukaisten toimintaprosessien edellyttämät osaamiset ovat merkittävässä roolissa palvelujen saatavuuden ja laadun turvaamisessa.

Kymenlaakson hyvinvointialueella koulutuskorvaus on ollut merkittävä osaamisen kehittämisen ja koulutustoiminnan edellytys. Vuositasolla henkilöstökoulutukseen osallistuminen on lisääntynyt ja työnantajan tarjoamaa täydennyskoulutustoimintaa on voitu suunnitella ja kehittää pitkäjänteisesti.

Samanaikaiset heikennykset ammatillisen koulutuksen rahoitukseen, aikuiskoulutustukeen ja koulutuskorvaukseen tulevat vähentämään työnantajan ja henkilöstön edellytyksiä tarjota ja osallistua täydennyskoulutukseen. On hyvä huomata, että hyvinvointialueille kohdennetun korvauksen avulla on voitu varmistaa myös esim. lääkärin erikoistumiskoulutuksen edellytyksiä. Koulutuskorvauksen lakkauttamisella on vaikutuksia paitsi alueellisten oppilaitosten kaupalliseen koulustoimintaan että yksityisen sektorin koulutuspalveluihin.

Lisäksi aiemmin koulutusjärjestelmässä tehdyt muutokset ovat siirtäneet vastuuta työnantajille ja työpaikoille jo perustutkinnon aikaisessa ammatillisessa koulutuksessa.

Heikentyvät osaamisen kehittämisen mahdollisuudet voivat vaikuttaa mm. työvoiman liikkuvuuteen, sillä korkeasti koulutetuilla sosiaali-, terveys- ja pelastusalan ammattilaisilla hyvät täydennyskoulutusmahdollisuudet ja urakehitys ovat tällä hetkellä yksi merkittävistä tekijöistä työpaikan valinnassa. Osaamisen kehittämisen mahdollisuudet vaikuttavat myös sosiaali-, terveys- ja pelastusalan työnantaja mielikuvaan ja siihen, miten nuoret tai alavaihtajat hakeutuvat alalle.

Osaamisen kehittämisen ja kouluttautumisen edellytyksiä työelämässä on heikennetty useilla tavoilla. Koulutuskorvauksen lakkauttaminen työnantajalta tulee heikentämään työntekijöiden mahdollisuutta kehittää osaamistaan työssä ja työnohessa. Jo ennestään sosiaali-, terveys- ja pelastusalan ammattilaisien kouluttautumismahdollisuuksia on heikennetty merkittävästi ammatillisen koulutuksen leikkausten ja aikuiskoulutustuen lakkauttamisen myötä. Koulutuskorvauksen lakkauttaminen HE:n mukaisesti toteutuessaan heikentää työnantajan mahdollisuuksia tarjota täydennyskoulutusta henkilöstölleen.

Kaltakari Maija
Kymenlaakson hyvinvointialue